

Ormanäs vattenskyddsområde

Allmänt

Nedan angivna skyddsföreskrifter gäller inom Ormanäs vattenskyddsområde, se karta nedan. Skyddsområdet är indelat i primär samt sekundär skyddszon. Där väg, järnväg, vattendrag eller fastighetsgräns utgör yttre gräns anses dessa ej tillhöra skydds-zonen. Syftet med vattenskyddsområden och dess föreskrifter är att förhindra förorening av värdefulla grundvattentillgångar som nyttjas eller kan komma att nyttjas till dricksvattenproduktion.

Förutom dessa föreskrifter gäller de särskilda bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning. För begreppsdefinition avseende begreppet hantering hänvisas till Miljöbalken 14 kap 4§.

Skyddsföreskrifter

1§ Brunnsområde

Brunnsområdet utgörs av ett inhägnat område runt vattentäkt och brunnar. Inom brunnsområdet får endast vattentäktsverksamhet bedrivas.

2§ Hantering, lagring och användning av petroleumprodukter

Primär skyddszon: Hantering, lagring och användning av petroleumprodukter får ej förekomma annat än för byggnaders uppvärmning samt för direkt användning i maskiner och fordon. Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer etc. skall vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ned i marken. Övrig hantering, lagring och användning av petroleumprodukter kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. För hantering skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt Miljöbalken SFS 1998:808 och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor.

Sekundär skyddszon: Hantering och upplag utöver mängder för byggnaders uppvärmning kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. I övrigt gäller samma bestämmelser som för primär skyddszon.

3§ Jordbruk och trädgårdsodling

Primär skyddszon: Hantering och lagring av bekämpningsmedel får ej förekomma. Hantering och lagring av ensilage och växtnäringsämnen (såsom stallgödsel, handelsgödsel och avloppsslam) kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon: Hantering och lagring av bekämpningsmedel, ensilage och växtnäringsämnen (såsom stallgödsel, handelsgödsel och avloppsslam) kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. All icke yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel är förbjuden.

4§ Skogsbruk

Primär skyddszon: Hantering och lagring av bekämpningsmedel, träskyddsmedel eller skogsplantor som har behandlats med kemiska bekämpningsmedel får ej förekomma. Permanenta upplag av bark, flis eller timmer är förbjudna medan tillfälliga (upplag från en avverknings säsong) kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon: För hantering och lagring av bekämpningsmedel, träskyddsmedel eller skogsplantor som har behandlats med kemiska bekämpningsmedel krävs tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. Permanenta upplag av bark, flis eller timmer kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor.

5§ Avledning av spillvatten och dagvatten

Primär skyddszon: Enskilda avloppsanläggningar för spill- och dagvatten får ej förekomma. Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras rutinmässigt och skall vid behov omedelbart läggas om eller tätas.

Sekundär skyddszon: För nyanläggning av enskilda avloppsanläggningar för spill- och dagvatten samt ändring av befintligt avlopp krävs tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras rutinmässigt och skall vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

6§ Hantering av avfall

Primär och sekundär skyddszon: Deponering av avfall eller anordnade av snötipp från trafikerade ytor får ej förekomma.

7§ Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon: Miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- och grundvatten får ej nyetableras.

Sekundär skyddszon: Miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- och grundvatten får ej nyetableras utan tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor.

8§ Kemiska produkter

Primär och Sekundär skyddszon: Upplag av kemiska produkter och fenoler, organiska lösningsmedel, kemiska bekämpningsmedel samt industriella råvaror, produkter och avfallsämnen får endast förekomma efter tillstånd från kommunens nämnd för miljöfrågor.

9§ Underhåll av väg och järnväg

Primär och sekundär skyddszon: Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får ej förekomma. Växtbekämpningsmedel får ej användas vid underhåll av väg eller järnväg. Större underhållsåtgärder av väg och järnväg skall anmälas till kommunens nämnd för miljöfrågor. Kemisk halkbekämpning och dammbindning får ej ske utan tillstånd från kommunens nämnd för miljöfrågor.

10§ Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Primär och sekundär skyddszon: Sand- och gruståkt och annan tåktverksamhet är förbjuden. Husbehovståkt kräver tillstånd från Länsstyrelsen. För schaktningsarbeten, t.ex. i samband med väg- och järnvägsbyggen, krävs tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor om det inte är uppenbart att skaderisk för grundvattnet inte föreligger.

Deponering av främmande massor får inte ske. Risken för oljespill vid anläggnings- och schaktningsarbeten skall beaktas. Saneringsutrustning skall alltid finnas tillgängligt vid anläggnings- och schaktningsarbeten.

11§ Energianläggningar

Primär skyddszon: Markvärmeanläggningar (ytjord, bergvärme, grundvattenvärme) får ej anläggas.

Sekundär skyddszon: Nya markvärmeanläggningar (ytjord, bergvärme, grundvattenvärme) får ej anläggas utan tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. Anläggningar skall utföras med bästa tillgängliga teknik och miljöhänsyn. Vid borrhning av brunn för energiändamål skall tätande dukar användas under maskinen för att förhindra läckage till grundvattenmagasinet. Saneringsutrustning ska alltid finnas tillgänglig under borrhningsarbetena.

12§ Transport av farligt gods

Primär och sekundär skyddszon: Transporter av farligt gods får ej förekomma annat än på rekommenderad väg för farligt gods eller på järnväg. Undantag är transporter till fastigheter inom skyddsazonen.

13§ Brunnar

Primär skyddszon: Grävda eller borrade brunnar för vattenuttag, som ej avser kommunal vattenförsörjning, får ej anläggas. Vid borrning av brunn för kommunal vattenförsörjning skall tätande dukar användas under maskinen för att förhindra läckage till grundvattenmagasinet. Saneringsutrustning ska alltid finnas tillgänglig under borrhingsarbetena. Befintliga brunnar, både grävda och borrade, som ej används skall tätas permanent. Tätning av brunnar utförs av kommunen i samråd med fastighetsägaren.

Sekundär skyddszon: Vid borrning av brunn för vattenförsörjning eller energiändamål skall tätande dukar användas under maskinen för att förhindra läckage till grundvattenmagasinet. Saneringsutrustning ska alltid finnas tillgänglig under borrhingsarbetena. Befintliga brunnar, både grävda och borrade, som ej används skall tätas permanent. Tätning av brunnar utförs av kommunen i samråd med fastighetsägaren.

14§ Allmänna bestämmelser

Om tillsyn över efterlevnaden av samt påföljd för förseelse mot ovan meddelande föreskrifter stadgas i miljöbalken (SFS 1998:808).

Kommentarer till skyddsföreskrifter Ormanäs vattenskyddsområde

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap 8 § MB.

Hänsynsregler

I 2 kap miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Beredskap

En beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk samt inventering av potentiella föroreningsrisker, upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet, vilket framgår av 38-39 § räddningstjänstlagen och 70 § räddningstjänstförordningen. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel. 112, miljö- och byggnadsmyndigheten samt vattentäktens huvudman.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap 4§ miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

Tillsyn

Kommunens nämnd för miljöfrågor är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet enligt miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som på något vis ändrar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Uppsättning av skyltar

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen Länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen. Det är utöver detta lämpligt att huvudmannen informerar fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Övrig lagstiftning

Utöver tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut kan det krävas prövning enligt annan lagstiftning. Bestämmelser av särskild betydelse kommenteras nedan.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 1997:2 (14 §) finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunens nämnd för miljöfrågor. Nämnden ska sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillståndet kan medges eller inte och om tillstånd ges också meddela villkor för tillståndet.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrift om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor NFS 2003:24, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl.a. att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, ska utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare ska informationsskylt om att tanken står i ett vattenskyddsområde vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde. Cistern eller lösa behållare för en sammanlagd volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Dispensmöjligheter

Om särskilda skäl föreligger kan kommunen medge dispens från ovan meddelade föreskrifter enligt 7 kap 22 § miljöbalken. Kommunen medger dispens efter att ha hört berörda kommunala myndigheter. I samband med en sådan prövning kan kommunen föreskriva de särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § MB). Dispens får, enligt 7 kap 26 § MB, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.